

Maroš Krajňak
Carpathia

Větrné mlýny

Větrné mlýny

Maroš Krajňak
Carpathia

česi, čítajte
svazek 9

česi, čítajte

The background of the page is a dense, repeating pattern of light green botanical illustrations on a dark green background. The illustrations depict various parts of a plant, including stems with small leaves, clusters of flowers, and large, flat-topped umbels of flowers. The style is that of a scientific botanical drawing.

Maroš Krajňak
Carpathia

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Tato kniha vyšla s finanční podporou Komise SLOLIA, Literárne informačné centrum, Bratislava.

© Maroš Krajňak, 2015

Translation © Miroslav Zelinský, 2015

Photo © David Konečný, 2015

© Větrné mlýny, 2015

ISBN 978-80-7443-126-5 (papírová kniha)

ISBN 978-80-7443-166-1 (eBook)

Rodině a Norovi

Vezu se v tlumeném hluku dvou černých kol, která odstřelují drobné pískovce a prach. Na krátký okamžik vyletí do hustého přehřátého vzduchu a potom pokorně padají zpět. Moje cesta přetíná plochou louku. Vzápětí na vteřinu klesnu pod její nepokosenou, nerozvířenou, barevnou hladinu a jediným rychlým šplouchnutím proletím úzkým studeným potokem. Opět se vynořím a mokrá kola přeberou světlehnědá zrníčka cesty a potom je přítomné teplo odpojí. Pokračuji mezi dvěma rozžhavenými plotnami klidné země a vzduchu, stlačeného těžkým centrálním sluncem dnešního dne. Zem a vzduch společně roztápějí rostliny na louce a v blízkém lese, aby z nich vytvořily univerzální nehomogenní vůni, která v každém rychlém bodě svého plynutí vyvolává v přijímateli jiný stav. Ještě krátkou chvíli pokračuji k horizontu, potom zastavuji a pozoruji. Dívám se na místo, které je koncentrovaným

výjevem krajiny rozdělené do pěti Zón. Z tohoto místa vycházejí všechny jeho přirozené obrazy a dál je potom roznáší vůně, kterou právě teď dýchám. Ještě chvíli jsem tu, potom se otáčím a vracím zpět. Zóny a jejich řeč. Všechno se postupně scvrkává do jediného nepozorovatelného bodu, který náhle mizí. Ale teď tu Zóny ještě jsou. 0, 1, 2, 3 a X. Každou z nich proudím a chci, aby všechny proudily ve mně.

→ 1

Na černém neprůstřelném nebi visí v pomalém, konstantním pohybu čtyři rudé hvězdy. Tenká bílá kontura. Zelený podklad. Hvězdy směřují ze severovýchodu a míří přesně na opačnou stranu. Křídla a ocas. Hluk motoru, který je nese, začal někde u Sanoku. Piloti vidí nejprve krajinu, kterou lidé rozkouskovali. Dokonalé puzzle dlouhých, úzkých polí. Posádka vnímá rudé vlasečnice, které sbírají smíšenou krev. Germánskou, slovanskou, hunskou, semitskou, románskou, tatarskou, různorodou kavkazskou a nejrůznější další. Krev stékající z pahorků Ondavské vrchoviny už několik týdnů. Někde u Stropkova se tyto horké žíly setkávají v jednom místě a potom tato homogenní tekutina začne vsakovat. Vstřebávání do hlubokých zemských útrob potrvá několik století, až nakonec spustí mohutné tektonické pohyby. Pohyby, které oblast

dnešních Zón dokonale pokrčí. Zvednou na těchto místech pohoří Karpat do několikatisícových výšek. Vytvoří nové štíty, doliny, propasti a uzavrou průsmyky, aby zabránily přechodu armád.

Teď se všechno odehrává v Helenině vsi. Před několika dny ji zaplavily ocelové kolosy Wehrmachtu. Více hlavní obrovských kalibrů než obyvatel. Tak mi to později vysvětluje ten, který to tehdy všechno vzrušeně pozoroval. Tanky, děla, transportéry a jejich obsluha. Vojáci rozlezlí po dřevěných domech. Vlastní stany. Na Helenině dvoře rozložena polní kuchyně. Její rodina je zásobena kvalitním a chutným jídlem. Strýc je miláčkem kuchařů a dalších mladých, dezorientovaných odvedenců, kteří se sem chodí najíst. Všichni se chtějí chovat lidsky. Strýc si právě hraje s přátelským ovčákem, který má přívlastek po svých pánech. Můj otec je v domě na Heleniných rukou a pije mléko z jejího prsu.

Do kopce k vesnici směřuje černé auto bez střechy. Vysoký, mohutný řidič. Vedle sedí člověk, o kterém všichni z vesnice mluví jako o generálovi. Později pátrám a dostávám se k jedinému možnému jménu. Gotthard Heinrici. Řidič a generál spolu nekomunikují. Auto se pomalu, důstojně přiblíží ke svému cíli. Nečekaně utichne před okamžikem, když chce zabočit do Helenina dvora. Na cestě je

v rozbrázděných kolejích hluboké bláto. Generál vystupuje. Žádná slova. Potom opatrně poskakuje po špičkách. Za jeho pasem se houpá obrovský stříbrný kolt. Po chvíli se dostane na pevný podklad a volí svou obvyklou chůzi. Během ní jsou jeho myšlenky nejjistější. Vstupuje dovnitř, pozdraví civily a potom svoje salutující vojáky. Často si chce povídat. S Helenou, jejím mužem, s jejich dětmi. Nic, jen pohledy. Vždy jen zkoumavé pohledy. Váčky pod očima. Jeho nejdůležitější senzor. Civilům se dívá jen na váčky a věří, že také oni se budou stejně dívat na něho. Věří, že to tak bude. Cítí to. Všechno vnímá.

Krátce po generálovi vyskakuje z auta i řidič. Udělá ještě několik neúspěšných pokusů s klíčem, vzápětí otevírá kapotu a zkoumá. Zblízka ho pozoruje ten, který mi to jednou poví. Teď je chlapcem a sedí na stromě. Na jabloni z druhé strany cesty. Korunu ještě neopustilo všechno žluté listí a jeho anonymitě pomáhá i několik křehkých oranžových scvrkávajících se jablek. Chlapec je jediným svědkem. Potom si řidič lehá pod auto. Po chvíli zablácený vylézá. Bere náradí a zasouvá se zpátky. Nádherný kabriolet a dlouhé řidičovy vyčnívající nohy. Kožené holínky. Chlapec ho stále pozoruje. Potom řidič znova vylézá a zapaluje si cigaretu. Ta zůstává v ústech bez kontaktu se špinavýma

rukama. Rozepíná si kombinézu. Začíná u krku, končí v rozkroku. Nejprve odhaluje bílý, nezarostlý trup. Řetízek a plíšek. Potom vytahuje úd. Močí. Mohutný, visící, močící úd. Je to první dospělé přirození, které chlapec vidí. Do té doby jen výhonky kamarádů. Árijský nadčlověk ho vyvádí z míry. Zmatek. Chlapec spáchal zlo a hřích. Zákeřně anonymně sledoval intimní mužův rituál. Seskakuje. Nedívá se, neohlíží se. Intuitivně běží do kopce, aby se skryl někde pod střechou a nevyšel odtud několik dní. Nebo týden. Nebo měsíc. Anebo až poté, co armáda zmizí.

Hučící souhvězdí na nebi se stále konstantně přibližuje. Už za okamžik se přesune nad Heleninu vesnici. Bude ve správné výšce. Už je tu. Už je zřetelně slyšet jeho zvuk. Střelba. Letadlo opíše kruh a teď míří z jihu. Na chvíli zastavuje. Visí tiše, bez pohybu. Bez hnutí jsou všichni a všechno na zemi. Ostřelovači, kulky v jejich hlavních, pozorovatelé. Na nebi se rodí dvě černé tečky. Pomalu začínají klesat. Mění se na čárky. Je slyšet tenké svištění. Po chvíli už lze lépe rozeznat jejich tvar. Na konci cosi jako vrtulky. Nikdo nic nedělá. Všichni v záklonu čekají a dívají se. První z nebeských ocelových pozdravů dopadá do ovocného sadu. Ještě nedávno se o něj starali Weinbergerovi, jejichž transport už dorazil. Nic. Žádná exploze. Jen žbluňknutí a po-

tom opět hluboké ticho. Mokrý hlína této Zóny bombu z pudu sebezáchovy rychle spolkla. Z jejího žaludku ji nestrávenou za třicet pět let náhodně vyloví buldozer. Ani potom se nic nestane. Chlapi ji v rukách přenesou před nový dům. My před ní budeme poskakovat, odhadovat délku a váhu a dospělí nás budou odhánět. Potom se bomba ztratí. Ale zatím je tady. Čerstvě zarytá do země věří, že aspoň její sestře se podaří splnit poslání. Následují tři věčné vteřiny. A potom záblesk. Tlaková vlna. Mohutný zvuk exploze se vrací odkopnutý od okolních kopců. Dým, létající třísky a kameny. Vzápětí požár. Odlehčené souhvězdí odchází. Gotthard Heinrici v duchu uvažuje, proč ho náhoda znova zachraňuje. Je toto další osudové znamení, kterých má předurčeny desítky? Nebo stovky? Potom rychle vydává pokyn k hašení a záchraně raněných. Čtrnáct civilů a dva vojáci. Jejich duše se teď vzájemně vezmou za ruce. Pomalu se roztácejí. Zvyšují svou rychlost na maximum a potom ve vířivém pohybu postupně odlepí své nohy od země. Rychle vystoupají na nebe, aby ještě chytili mizící letadlo. Jejich kruhové spojení vytváří kolem stroje záři. Gotthard Heinrici, Helena, strýc, můj otec, pozorovatel, všichni to vidí. Duše ještě chvíli doprovázejí posádku. Během svého tance se každá z nich dostane přímo před okénko kabiny, aby se podívala

pilotům do tváře. Potom sevření rukou skončí a každý už sám směřuje do dočasného nekonečna.

Těla vojáků později pochovají na louce. Vyschlá zelenohnědá tráva. Přibydou na ní ještě v ten den čerstvé obdélníky. Z civilů se o tom zatím nikdo nedozví. Ještě předtím proběhne evakuace.

Teď, o padesát let později, přijíždějí terénní auta. Slovenská část posádky chce mluvit se starostou. Ten jde za majitelem pozemku. Vysvětlování a následný souhlas. Za chvíli na označeném místě vytahují mlčenliví mužové mapu. Chvíli něco zaměřují, potom zazní rozhodné „hier“. Skryté hroby hned vedle cesty. Najatí mladí chlapci s dlouhými dřevěnými násadami, na jejich koncích ocel schopná komunikovat s hlínou. Dva páry tenkých bílých gumových rukavic potom z úplného dna vybírají přiměřené stadium prachu. Následuje detekce plíšků, vzápětí ještě obhlídka a nějaký odborný zápis. Auta odvázejí dva šedé plastové pytle se jmenovkami. Kdosi zaskočeného vlastníka zasypaných jam popíchně. Mohl si vydělat. Ten se svěšenou hlavou odchází pryč.

Jeho dům stojí necelých sto metrů od místa, kde tehdy jen jednou vykřiklo obrovské, právě narozené dítě oblohy. Ten výkřik prudce vmetl jeho otci a matce okenní střepy do kuchyně. Také vybíhají ven. Nastává chaos. Prohrabávání trosek. Pláč. Ná-

řek. Křik. Plameny. Lékaři. Směsice civilů a šedých uniforem. Kdosi se pokouší udržet pořádek. Potom musí jít všichni domů. Jen na chvíli, protože ještě dnes musí opustit vesnici. Někdo spouští paniku. Naplňuje se to, co tehdy křičela z vlečky Riva. To očekávané, známé, obávané. „Taky na nás došlo. Dočkali jsme se.“ Strach stovek plachých očí po chvíli uklidní slova tlumočnicků. Sudeťáci, jejichž prázdné vesnice budou už za pár let vykrádat místní chlapi. A potom budou tento nábytek, zrcadla, bicí hodiny, nádobí, budíky, náradí, peřiny, obrazy, vyřezávané kříže a šicí stroje prodávat po Zónách. Ale teď ti chlapi zapřahají do svých dřevěných vozů koně a dobytek. Naloží do nich všechno, co se dá. Nahoru posadí ženy a děti. Jenže je tu ještě Vorža. Vorža, která později, po mnoha letech, na několik hodin odvrátí Helenu z cesty k jejímu konci. Vorža, která vždy koná zároveň dobro i zlo. Všechny mate a všichni se jí bojí, protože někdy potřebují její pomoc, ale vždycky hrozí i její prokletí. Teď Vorža pozoruje lidi, kteří nemohou naložit veškerý svůj majetek a zakopávají ho do hnojiště. Později se vrátí jako první, všechno vykope a všichni to budou vědět. Pořád se jí ale budou bát, a i když bude nosit jejich oblečení, nic jí neřeknou. Po chvíli se zapřahžený dobytek a koně změní v rychlotahače čekající na povel. Ještě předtím však vesničané projdou

kolem tlejících trosek, které zůstaly z domu, jež před několika hodinami zničil výbuch ocelového předmětu vyrobeného k tomuto účelu. Na zemi leží několik nahých těl. Jen tito vesničané tu dnes zůstanou. Tlaková vlna exploze a oheň je zbavily oděvu a oni v této nahotě budou až po několika hodinách zasazeni do země, aby z nich potom vyrostl betonový kříž. Až nyní kdosi dává připravené karavaně potřebný povel a všechno najednou mizí pryč. Vesnice náhle ztrácí své obyvatele. Gotthard Heinrichi ještě stihl vyslat k Heleně své poslední pohledy. Ještě jednou se podíval na váčky pod jejíma očima a potom mlčky zmizel v pokoji. Teď už opravdu všichni zmizeli a v tom jistém okamžiku se přemístili v rychlém čase a rychlém prostoru. Všichni tito zababušení lidé stojí v řadě na příděl teplé polévky. Giraltovce. Je leden, který mrazí. Poletující pápěří se snaží udržovat v klidu dav vyhnanců. Najednou z lesa vybíhá voják a křičí: „Ivan! Ivan!“ Ostatní bez rozmyslu odhazují svoje ešusy a vařečky a lžíce a všecko. Jakoby bezcílně pobíhají, hledají zbraně, zaujímají pozice. Ale jen do krátkého momentu, než se z lesa vynoří horda nepřátel. Krátká přestřelka, potom zajetí, potom poprava. Všichni se musí dívat. Pro vesničany je opět smrt spojena s nahotou. Němci jsou zbaveni svého oděvu. Snaží se potlačit drkotání zubů a chvění těl. Poslední pokusy o dů-